

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput II. Rabbinorum commenta dispelluntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83684)

Micheæ v. 5. Ipſe venturus olim, mit-
tendus, ac deſideratus, Habacuc 11. 3.
& Aggæi 11. 8. De Meſſia ergo expli-
canda eſt particula שִׁלּוֹ Scilo, unde-
libet derivata dicatur. Atque pro ex-
plicatione prophetici oraculi hæc dixiſſe
ſufficiat.

10. PROPOSITIO: Ex laudato vaticinio in-
victè demonſtratur jam advenſiſſe promiſ-
ſum in lege Meſſiam.

Jacobus enim prænuntiavit non re-
ceſſurum Principem ac legiſlatorem, ſive
regia majeſtate fulgentem, nationemque
Judaicam pleno regimine moderantem,
ſive Synhedrii Rectorem ac Præſidem ex
ſucceſſione ac germine Davidis, quoad-

uſque veniret Silo, id eſt, deſideratus
cunctis gentibus, Princeps pacis, cujus
potestas æterna, & regnum quod non
auferetur. Hunc quippe ſenſum exhiberi
præmiſſo vaticinio liquet ex poſitis
notationibus, Scripturarum divinarum
contextu, linguæ ſanctæ proprietate,
traditione Rabbiorum, cohærentia Ver-
ſionum, aliorumque documentorum præ-
ſidio firmatis. Atqui jam ab annis plu-
rimis, atque à Regno Herodis Aſcaloni-
tæ ceſſavit in Tribu Juda Dominator,
Scribarum princeps, Synhedrii Naſci, nec
remanſit aliquis ex Davidico genere, qui
in poſterum polleret auctoritate, & exer-
ceret judicia; ut pariter demonſtratum
eſt. Ergo à tempore Meſſias in lege
promiſſus advenit.

C A P U T II.

Rabbiorum commenta diſpelluntur.

S U M M A R I U M.

1 & 2. Fruſtra Rabbinî probare nituntur, par-
ticulam *Scevet* ſignificare virgam in ficto
vaticinio.
3 & 4. Inaniter aſſerunt, ſceptrum in tribu Juda
fore perpetuum poſt advenum Meſſiæ.
5 & 6. Alius ſenſus Rabbiorum exploditur.
7 & 8. Ex particula donec inſimum argumen-
tum conſellitur.
9 & 10. Infundatè dicitur, ſceptrum à tribu Juda
receſſiſſe tempore captivitatis Babylonica.

11 & 12. Inepitè obtrudunt, per particulam Silo
non ſignificari Meſſiam.
13 & 14. Aliuma dhuc habere ſenſum Prophetiam
allata ſomniant Rabbinæ.
15 & 16. Alia frivola obſectio ſolvitur.
17 & 18. Sceptrum necdum ablatum eſſe à Ju-
da, ad fabulas pertinere oſtenditur.
19 & 20. Ulumæ obſectio Rabbiorum fa-
ciſſit

1. Obſectio I.

SUNT quidem præcedenti capite inter-
pretamenta quælibet Rabbiorum di-
ſpuncta: ſed ut penitus refutentur,
ipſos adverſum nos arguentes æquo
animo patiamur. Primum ergo eorum
obſectamentum eſt: Particula שִׁבְטָא
Scevet Virgam ſignificat, atque *Virgam*
reddidere Pagninus, & alii, ideoque hunc
ſenſum exhibet, Non recedet à Judæis
afflictatio, Tyrannorum poteſtas, & ca-
lamitoſa viciffitudo, quoadusque veniat
Meſſias Soſpitor, ac Dominator paci-
ficus. At fuere Judæi ad hæc uſque
tempora captivi, diſperſi, Gentiumque
ludibrium ſub virga illa gementes. Non
ergo venit Auctor illorum felicitatis, at-
que repromiſſus Dominator.

2. Reſp. falſam eſſe hanc illius particulæ
שִׁבְטָא interpretationem; ut ſuper argu-
mentis pluribus demonſtravi, 1. ex pa-
raphraſtis. 2. ex ſolitaria hujus particu-
læ poſitione. 3. ex adjuncta voce *Vme-
chokek*. 4. ex prophetiæ contextu. 5. ex
rerum eventu. Significat ergo ea vox
R. P. Berti Theol. Tom. V.

vel Dominatorem, ut vertit Hieroſoly-
mitanus, *Non deſiciet exercens dominium*,
vel ducem ſcribarum, Synhedrii Magi-
ſtrum, ut habet Bereſcith Rabba, *Non
recedet Synhedrim*, & R. Rambam, *Non
deſicient Aechmalotarchæ*.

Deinde opponunt: Sensus prophetici
oraculi eſt perpetuum futurum eſſe Sce-
ptrum in Tribu Juda poſtquam Meſſias
adveniet, cum particula עַד à ſequenti
accentu divulſa ſit, præſertim cum Meſ-
ſiæ regnum Eſaias, & Daniel ſempiter-
num fore prænuntient. At perenne il-
lud ac fauſtiſſimum regnum nondum con-
ſecuta eſt Tribus Juda. Jure ergo præ-
ſtolatur glorioliſſimum illum Domina-
torem.

Reſp. à vero ſenſu particulam עַד
detorqueri: quod pariter demonſtratum
eſt, 1. quod nullibi particula עַד & כִּי
reperiuntur ita divulſæ, ut una ad præ-
cedens membrum, altera ad ſequens ſit
referenda, 2. ex regulis accentuum, 3.
ex veterum omnium interpretationis,
B Explo

3. Obſectio II

Explodenda est itaque illa Rab. Bachai commentatio, & somnium aliorum Judæorum expectantium perpetuum quoddam Imperium à Messia instaurandum, cum huic regnum spiritale, & alterius generis, ut post dicemus, fuerit repromissum.

8. Præterea objiciunt: Ad complexam
Objectio III. illam particulam עַד־כִּי sequitur verbum כִּי, quod non significat *veniat*, ut communiter redditur, sed *destruatur*, ut liquet ex Psalmo LXXVIII. 61. *Et repulit tabernaculum Silo &c.* ideoque sensus est, *Non auferetur Sceptrum de Juda, usquedum destruaturs urbs Silo, aut, Transferetur sceptrum in Juda, postquam Silo vastabitur.* Non spectat igitur ad Messiam hæc Jacobi vaticinatio.

6. Resp. commentum istud cæteris esse
Respondetur deterius. 1. quia nusquam reperies verbum כִּי pro *devastari*, aut *everti*. 2. quia Silo quando urbem significat, ac præsertim Psalmo ac versu citato, scribitur שִׁלֹה non, שִׁלָּה. 3. quia urbs Silo permansit etiam post Babylonicam captivitatem, ut liquet ex Jerem. cap. XLII. 5. Tandem quia, ut probatum est, nec Judæi inficiantur, ante dirutam urbem Silo regnarunt David, ejusque posterii, & post solutam quoque captivitatem ad Herodem usque imperarunt Aechmalotarchæ.

7. Quarto loco objiciunt: Particula עַד
Objectio IV. *donec* non significat ubique rei, de qua sermo est, intermissionem vel finem, sed frequentissime continuationem, ita, ut in propositionibus affirmantibus idem valeat ac *semper*, & in negantibus idem ac *nunquam*. Usurpatur pro *semper* Pl. CX. 1. *Sede à dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.* Esaie XLVI. 4. *Usque ad senectam ego ipse, & usque ad canos ego portabo.* Matthæi XXVIII. 20. *Et ecce vobiscum sum usque ad consummationem sæculi.* Act. III. 21. *Quem oportet calum suscipere usque in tempora restitutionis eorum.* His enim locis perpetuum Christi regnum, perpetua protectio, perpetuum cæleste habitaculum designatur. Econtra usurpatur particula *donec* pro *nunquam* Genes. VIII. 7. *Non revertetur donec siccarentur aquæ.* 11. Regum II. 23. *Michol filia Saul non est natus filius usque in diem mortis sue.* Matth. I. 25. *Joseph non cognovit eam, donec peperit filium suum primogenitum.* Certum

quippe est nunquam corvum rediisse ad arcam, nunquam post mortem Michol peperisse, nunquam Deiparam fecisse jacturam virginittis. Eapropter Helvidio hunc postremum locum objicienti respondet Hieronymus, *Scriptura quod factum non sit, ostendit.* Illa ergo particula *donec* in Vaticinio Jacobi demonstrat *nunquam* à Juda post adventum Messie sceptrum ablatum iri.

8. Respondeo eandem particulam *donec*
Respondetur significare etiam terminum temporis, quo exacto evenit, quod ante illud tempus removetur; ut Gen. XIX. 21. *Non potero facere quidquam, donec ingrediaris illuc.* Levit. XII. 4. *Non ingreditur in sanctuarium, donec impleantur dies purificationis sue,* aliisque in locis. Porro in Prophetia Jacob ea particula non idem valet ac *semper*, aut, *nunquam*, quoniam aliquando sceptrum ablatum est. Significat ergo terminum temporis. Deinde, etsi particula illa *donec* nihil affirmet vel deneget post terminum prænuntiati temporis, definit tamen dubium quod maxime scire ex ipsa oratione cupimus, circa tempus præcedens. Ex hac enim Oratione, *Corvus non revertetur, donec siccarentur aquæ,* etsi non inferatur quod corvus ad arcam redierit exsiccatis jam aquis, deducitur tamen apertissime, nunquam corvum in arcam introiisse, priusquam aquæ exsiccarentur: quemadmodum ex altera enunciatione certo colligimus nunquam Michol peperisse; atque ex tertia perspicuum est Mariam semper virginittatem servasse ante partum. Quamquam ergo particula *donec* in prophetico Jacobi oraculo non enuntiaret quid de sceptro Judæ futurum sit post tempora adventus Messie, declarat tamen apertissime semper permanfurum in domo Juda usque ad Messie adventum; ideoque si ablatum est, Messias jam venit. Omnia ergo allata exempla perveraciam Judæorum redarguunt. Ad hæc supponit ista argutatio particulam *donec* idem valere ac *postquam*; quod refutatum est supra. Insuper etsi עַד, *donec*, solitarium foret significationis ambiguae, hic tamen conjunctum est cum כִּי, atque ad certum sensum contractum. Præterea Rabbiorum omnium consensu Jacobi scopus fuit tempus futuri Reparatoris præfigere, certamque adventus ejus notam proponere. Prætermitto haberi in Hebræorum Codice de corvo Gen. VIII. 7. *Exiit exeundo, & redeundo, יצא יצוא ושוב*

Obji-

9. Objection 5. Obijciunt rursus Judæi: Tempore captivitatis Babylonicæ sceptrum à Tribu Juda recessit, atque post captivitatem regnarunt usque ad Herodem Machabæi, qui erant de Tribu Levi; nec tamen credunt Christiani eo tempore advenisse Messiam. Non ergo præbet certum hujus adventus characterem prænuntiatio Jacobi.

10.
Solvitur.

Resp. Captivitas tempore non solum Evilmherodachum iterum ad Thronum sublevasse Regem Joachim, ut habetur postremo capite librorum Regum, nec solum detento in carcere Joachimo constitutum super Judam & Jerusalem à Nabuchodonosore Sedeciam Joachimi patrui, ut legitur in fine Paralipomenon; quod argumento est Judæ sceptrum tunc imminutum fuisse, non ablatum: sed præterea tam in captivitate, quam ea soluta habuerunt Hebræi legislatorem, sive Aechmalotarcham & Caput Synhedrii, in quo perstitisse Judæ sceptrum, consentiunt, ut vidimus, Rabbin. De hac Sceptri continuatione explicat Targum ea verba, Cantic. vi. *Dilectus meus descendit in hortum suum ad areolam aromatum*, dicens, *Descendit in Babyloniam ad sapientes Sanbedrim*. Atque hujus Senatus Principes fuisse ex femore Juda usque ad Herodem exploratissimum est apud Hebræos. Et quidem usque ad Nehemiam præfuisse ex sacris literis invenimus Zorobabelem filium Salathielis, de quo 2. Esdræ xii. 1. & Aggæi i. 11. Commemoratur & Daniel, quem fuisse de filiis Juda constat ex cap. i. v. 6. adeptum vero summam auctoritatem & præfecturam Magistratum, ex cap. i. v. 48. Nehemias autem Cap. v. 15. memorat alios ante se *Duces*, eosque appellat vocabulo מַשְׁכֵּם designante supremum Præfectum. Ipsum Nehemiam fuisse de Tribu Juda constans est opinio Hebræorum, à qua nec alieni sunt Græcorum Historici, scribente Eusebio Cæsariensi in Chronico: *Νεμίας ἐκ φυλῆς Ἰούδα*, & Cedreno expressius, *Νεμίας ἐκ τῆ σπέρματος Δαβὶδ*, *Neemias ex Tribu Juda, & ex semine David*. Qui enim Nehemiam annumerat Sacerdotibus, ducuntur capite x. Esdræ, & 2. Machabæorum i. 18. ubi videtur cum Sacerdotibus recenseri. At in lib. Machab. asseritur tantum Nehemiam ædificato templo sacrificia obtulisse, & aperte distinguitur à Nepotibus Sacerdotum, quos misit ad requirendum ignem: & in Esdra annumeratur sacerdotibus ut Princeps, & populi Rector, non ut unus eorum; scribitur enim ibidem fœderis literas obsignasse Principes, R. P. Berti Theol. Tom. V.

Levitas, & Sacerdotes. Sed & Scaliger respondet plures fuisse Nehemias, Principem unum, Sacerdotem alterum, & hunc laudari c. x. Esdræ probat ex adjuncto cognomine *Athersatba*: quod mihi nulla ratione probatur, cum juxta Abenezram *Athersatba* significet Pincernam regis, vel Persica lingua Ducem ac Principem; idque colligitur etiam ex 1. Esdræ 1. 8. & 11. 63. ubi eo vocabulo appellatur Zorobabel Princeps dubio procul ex Tribu Juda. Atque his magis corroboratur sententia nostra, quod Magistratum Prefectus semper usque ad Herodem fuerit de Judæa femoribus: unde ait Rab. Salomo: *Scevet significat principatum inferiorem: suntque ii, qui gubernant populum indultu Regum Persarum;* & Rambam, *Aebmalotarchæ locum regis obtinent: iisque competit jus in populum dominandi, quia dictum est, Non auferetur sceptrum, &c.*

Præterea opponunt : Frustra detorquetur particula **שִׁלָּה** *Scilo* ad significandum Messiam ; cum potiori jure pluribus aliis conveniat. Ac primo designare potest Moysen, quem fuisse Legislatorem Hebræorum nemo ignorat. Competit & Sauli, is enim omnium primus regiam dignitatem obtinuit, cum in Silo servaretur sacrum oleum, & Arca. Proptius etiam quadrat David, parvulo filio de tribu Juda, & minimo natorum Isai. Peculiari quoque caractere demonstrat Jeroboamum, à quo deperit Tribus à regno Salomonis fuerunt discessæ : quod 3. libro Regum xi. 29. prædixit Abias *Silonites* scindens in 12. partes palium suum. Denique explicari potest Prophetia de externis Regibus missis ad Judæorum scelera puniendâ ; quales fuerunt Nabuchodonosor, Pompejus, Herodes, Vespasianus.

Resp. Per vocabulum *Silo* non nisi
Messiam significari probat omnis etymo-
logia, omnis scripturarum collatio, omnis
Rabbinorum consensio. Legant per-
vices Hebræi Targum, Onkelon, Jero-
solymitanum, Talmudistas, & quos supe-
rius commemoravimus. Legant & Ma-
forethas, nec non Gematricæ Cabbalæ
Auctores, qui eundem numerum 358.
animadvertentes in **יבא שילה** atque
in **משה**, vel ipsis ineptis traditionem
universorum comprobant. Revera
Sauli nulla ratione competit particula
שילה I. quia ante Saulem non fuit sce-
ptum in Tribu Juda, sed ab ipso Saule
pertransit in Davidem. II. Sauli à Deo,
à suis, à gentibus reproboato nequit com-
petere

petere speciosum illud cognomen *Expectatio gentium*. III. Saul inunctus tuit in Regem, ut habetur lib. 1. Regum ix. & x. in Masphath, non in Silo. IV. Tempore unctionis Saul Arcam Domini viri Cariathiarim asportaverunt in domum Aminadab. Neque *Silo* designare potest Moysen. I. Quia non est Moyses de femore Judæ, sed Levi. II. Quia ante Moysen nulla fuit penes Judæ tribum sceptri auctoritas, vel potestas. III. Quia non principium dominationis, sed ablationem ac terminum Jacob prænuñtiavit. IV. Quia ab illo prædicta sunt, quæ compleri debebant *in novissimis diebus*, & exitum de Aegypto non solum tribus Judæ, sed Hebræorum universorum jam prædixerat Deus Abrahamo Gen. xv. 14. Quid vero de David? In Davide transit sceptrum ad tribum Juda, non inde divulsus est. Jeroboamus autem Judæ sceptrum diminuit, non abstulit, neque in *Silo* unctionem Regis accepit, sed in *Sichem*, ut liquet ex III. Regum xii. 1. Ineptissimum præterea est *Silo* scriptum שִׁילָה pro viro *Silonte* accipere, cum ex hisce literis nec urbem, nec urbis civem possumus deprehendere. Cæteri neque *de femore Judæ* dici possunt, nec *desiderium gentium*: atque, ut vidimus, per Nabuchodonosorem sceptrum de Juda non fuit ablatum, quemadmodum nec per Pompejum, qui devicto Aristobulo constituit regem Hircanum, nec Magistratum jura delevit. Imperante Vespasiano, atque sub Hero-de sceptrum defecisse dictum est supra.

13.
Arguunt
VII.

Arguunt ulterius Rabbinī עַמִּים יְקָהָה, quod Latini reddiderant *Expectatio gentium*, significat gentium *contusionem*, atque *oppressionem*; est enim à radicali קָהָה quod est *obstupescere* & *contundere*, ut sensus sit adveniente Messia gentes omnes evertendas, & conterendas. Id vero nondum completum est, & consequenter promissus Messias non advenit.

14.
Satisfit.

Resp. non commentum istud esse, sed crassum somnium, & singularem dementiam. I. Quia litera *Jod* demonstrat derivatam vocem יְקָהָה à radicali קָהָה, quod est *audire* & *obedientiam præstare*; unde nulla extat Versio, quæ illam vocem *Ichead* non exprefferit hac alia *expectatio*, vel *aggregatio*, vel *obedientia*. II. Onkelos diserte vocabulum illud exponit sequentibus aliis רְלִיָּה יִשְׁתַּמְּרָן פִּמְמִיא Et illi

obedient populi. III. In Berseith Rabba, sive magna Expositione Geneleos ad illam dictionem legitur; *Futurum est, ut Gentes seculi deferant munera Messie filio David*. IV. Cum de ablatione sceptri Judaici sermo fit, enuntiantur pugnantia, si קָהָה *oppressionem gentium* significaret, & non potius *aggregationem*.

Objiciunt alii: Si קָהָה י significat *obedientiam*, עַמִּים non Gentes designat, sed Judæos. Expectandus est ergo Rex ad quem Hebræi omnes confluentes felicissimo, amplissimoque regno fruuntur.

Resp. Judæos unum populum esse, non plures, ideoque appellari עַמִּים, non עַמִּים, neque constare cum ablatione sceptri auspiciis majestatis, & tribuum aggregationem.

Adhuc opponunt: Nondum de Juda sceptrum ablatum est; regnat quippe adhuc in Asia ortus de tribu Juda Aechmatarcha: possident Judæi & regnum florentissimum in Syria ultra Sabbaticum flumen: ipse Turcarum Imperator aliique Principes maximi ex Judæorum populo originem trahunt. Extant alibi illustria Judaici regni insignia; & dato, quod nullibi regnarent, retinent jus ad regnum, eoque jure summa adhuc auctoritas perseverat.

Respondeo has recentiorum Judæorum fabulas etiam à suis irrideri. Refutantur autem I. Ex Talmude Jerosolymitano, cujus in libro Sanhedrim extat sincera confessio: *Vae nobis, quia ablatum est sceptrum*; & ex Rab. Bachai scribente, *Hodie non habemus regem, neque principem*. II. Ex proloquio Hebræorum, quod *mentiri dicendus est, qui procul facit testes suos*. III. Ex quo universi Orientis Principes, licet exorti forent ex decem Tribubus à Salmanazare trans Euphratem adductis, neque servant Mosaicam legem, neque pertinere ullatenus possunt ad Tribum Juda, quæ permansit in terra Chanaan. IV. Quia similia Judæis somniantibus circa annum Christi XCV. imperator Domitianus undique conquestos qui ex regia Davidis stirpe genus ducerent, duos tantum reperit ex ipsa cognatione Christi, sed adeo pauperes, ut suis manibus arva colerent, ad tributa solvenda, & comparanda sibi ad vitam necessaria. De qua re vide Eusebium lib. III. H. E. cap. xx. V. Jus, quod jactant se habere ad regnum, cum tota stirps Davidica cessaverit, & universa gens Hebræorum dirutis Jerosolymis, Temploque everso per orbem dispersa sit, nonnisi crassum stultumque figmen-

15.
Instant VIII.

16.
Respondetur

17.
Objiciunt
IX.

18.
Respondetur

figmentum potest censer: maxime quod talia comminisci poterunt usque ad mundi finem, si fas sit somnia istiusmodi venditari. Propheticum denique vaticinium Osee III. 4. **ישראל אין ואן שר ימים רבים ישבו בני מלך** *Dies multos sedebunt filii Israel sine rege, & sine principe*, quandonam, nisi forte in tam diuturna captivitate, complebitur?

19. **Objectant X.** Insuper objectant: Plures sunt in sacris literis prædictiones, quæ ob hominum peccata minime implentur, atque hujus generis esse promissionem Reparatoris, regnique Judaici perpetuam instaurationem.

20. **Eliminantur.** Respondeo quandoque ab invitis peccatoribus erumpere veritatem. Judæi utique ob gravissimum aliquod crimen tot, tantisque calamitatibus premuntur. Sed gravius erit peccatum filiae Sion flagitiis Patrum suorum, qui adoraverunt idola, ac dæmoniis natos suos immolarunt, quoniam superat præteritas clades atque infortunia postremum Jerusalemorum excidium, & præsens captivitas. Peccatum istud maximum est occidisse Christum Domini, cujus mortem juxta Danielis oraculum IX. 26. subsequuta est *vastitas, & post finem belli statuta desolatio.*

Ex his Judæorum effugiis colligimus, etiam oppositionibus suis ipsos damnari, & refelli. Dum enim coarctantur tam aperta de sceptro Judaico prophetia, reponunt non de sceptro regni, sed de

virga afflictionis locutum esse Jacobum. Exploso hoc mendacio, Moyse vaticinium attribuunt. Refutati Saulem intrudunt. Implicati magis in scenam producunt nunc Jeroboamum, nunc alios, coacti ad proprios hostes confugere. Dum vexationem maximam experiuntur, somnia narrant de felicitate regni, ad quod prohibentur accedere. Quasi à somno excitati poenam non denegant, sed perviciaciam non frangunt. Frustra ergo excutere argumenta nostra conantur. Erit fortasse qui dicat, Ecce tam manifestum signum adventus sui Christus non prædicavit? cur sceptrum jam ablatum minime ostendit? Id miseri propriis oculis spectabant, & persuasum singulis erat proximum esse Christum venturum, aut jam adventasse. Nam & Judæorum quidam se Messiam esse ambitiose jactarunt, quidam alii Messiam latitare dixerunt. Etiam apud Gentiles percrebuerat fama egressurum eo tempore ex Judæa magnum Regem, qui rerum potiretur, ut inquit Hist. lib. v. Tacitus. In characteribus Messiae dignoscendis decepta principio est Judaica superbia, quæ gloriosum, non humilem Regem prætolabatur, opibusque & armis clarissimum, non sanctitate & virtutibus. Propterea hortabatur illos piissimus Salvator, ut Moyse crederent, & scrutarentur scripturas, revocans, inquit Huetius Prop. IX. cap. IV. *in memoriam vaticiniorum ad se pertinentium.*

C A P U T III.

Respondetur Catholicis aliarum sententiarum auctoribus.

S U M M A R I U M.

1. & 2. Judæi non satis urgentur per hoc, quod Machabæi genere materno spectarent ad tribum Juda.
3. & 4. Machabæos paternâ etiam lineâ ad tribum Juda spectasse, intolerabilis est opinio.
5. & 6. Tribum Juda commississe sceptrum Assamonæis quasi locò depositi, frustra asseritur.
7. & 8. Nomine tribus Juda comprehendi etiam reliquas tribus, non est verisimile.
9. & 10. Hæc verba *sceptrum de Juda, & Dux de femore*, ad alias significationes inaniter detorquentur.
11. & 12. Tribum Juda à jure sceptri non excidisse, minime convincit Judæos.
13. & 14. Ultima objectio enodatur.

1. **Objectio I.** **A**T inquit quidam Catholici: Via ad revincendos Judæos magis expedita est, si dicamus usque ad Herodem sceptrum permanisse in Tribu Juda, quod ad ipsam Machabæi genere materno spectarent, & post ipsos regno

potitus sit Herodes Ascalonita, sub quo idcirco regia potestas à Judæorum gente defecit.

Respondeo parum hac sententia urgeri Judæos. Nam I. Huetius demonstrat Diluuntur, nullo numero apud Judæos ipsos mater-